

SXEDIO.86A

27.2.1932: ΒΑΡΙΕΣ ΠΟΙΝΕΣ ΣΤΟΥΣ ΠΡΩΤΕΡΓΑΤΕΣ ΤΟΥ ΕΜΠΡΗΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΗ ΛΕΜΕΣΟΥ. ΣΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΣΥΡΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΕΣ ΓΙΑ ΠΑΑΝΟΜΕΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ

Πέρα από τις εξορίες και τις εκτοπίσεις των ηγετών της εξέγερσης του **1931** χιλιάδες άλλα πρόσωπα οδηγήθηκαν στα δικαστήρια και καταδικάστηκαν σε διάφορες ποινές ή κλήθηκαν να πληρώσουν μέχρι και το τελευταίο γρόσι τις ζημιές που είχε προκαλέσει η οργή του Κυπριακού λαού με το κάψιμο του Κυβερνείου, των διαφόρων αστυνομικών σταθμών και άλλων κυβερνητικών κτιρίων και αποθηκών.

Το σύνολο των ζημιών ανερχόταν όπως τις υπολόγισε ο Κυβερνήτης Σερ Ρόναλντ Στορρς στις **34.315** λίρες.

Οι δίκες άρχισαν από την πρώτη στιγμή και συνεχίστηκαν για πολλούς μήνες.

Στις **10** Φεβρουαρίου **1932** ο υπουργός Αποικιών Σερ Φίλιπ Κάνλιφ Λίστερ απαντώντας σε ερώτηση του βουλευτή Γουάριτλω Μιλν στη Βουλή των Κοινοτήτων, είπε ότι στην Κύπρο είχαν δικασθεί γύρω στις **3.000** πρόσωπα και ότι θα δικάζονταν ακόμα άλλα **304**.

Είπε ο υπουργός σύμφωνα με την εφημερίδα "Ελευθερία" της Λευκωσίας της **24ης** φεβρουαρίου, **1932** που αναδημοσίευε πληροφορίες από το Λονδίνο:

"Συμφώνως προς τους τελευταίους αριθμούς με τους οποίους εφωδίασε το Υπουργείο ο κυβερνήτης της Κύπρου, αναφορικώς με τας δίκας και καταδίκες διά τας προσφάτους ταραχάς εν τη νήσω, τα σχετικά δεδομένα έχουν ούτω: Μέχρι τούδε εδικάσθησαν **2,952** πρόσωπα και κατεδικάσθησαν **2,679**.

Ουδεμία έφεσις κατά καταδίκης επέτυχεν.

Ηστόχησαν **22** εφέσεις, εκκρεμούν δε εισέτι επτά εφέσεις.

Εχουν παραπεμφθή και μέλλουν να δικασθούν εισέτι **304** πρόσωπα".

Ανάμεσα στους καταδικασθέντες ήταν και εκείνοι που είχαν κάψει το Κυβερνείο που αποτελούσε και το σπίτι του Κυβερνήτη και οι οποίοι πλήρωσαν με πολυετή φυλάκιση.

Για το κάψιμο του Κυβερνείου καταδικάστηκαν σε δεκαετή φυλάκιση οι Σάββας Χριστοδούλου Τενίζη, από το Στρόβολο, Νικηφόρος Αργυρού, από την Κατωκοπιά, Γεώργιος Χαρ. Καρακούσης από τον Άγιο Δομέτιο (ο άνθρωπος που είχε καθήσει στο θρόνο του Κυβερνήτη), Γιακουμής Αχιλλέως, Χρίστος Χατζηγιάννης και Καραμπέτ Ασουριάν, από τη Λευκωσία.

Σε επταετή φυλάκιση καταδικάστηκαν οι Γεώργιος Μαν. Δημητριάδης και Κώστας Νεοφύτου από τη Λευκωσία ενώ αθωώθηκαν οι Κώστας Σολωμού και Θεοδ. Ορφανίδης.

Ο Μιχαλάκης Λάμπρου Χατζηπαύλου είχε αφεθεί ελεύθερος πριν παραπεμφθεί στο Κακουργιοδικείο λόγω έλλειψης μαρτυρίας εναντίον του.

Η δίκη των δέκα κατηγορουμένων για τον εμπρησμό του Κυβερνείου άρχισε στις **21** Φεβρουαρίου του **1932** ενώπιον του εφέτη Κρην ως Προέδρου και των δικαστών Γ. Ιωαννίδη και Ραΐφ ως παρέδρων, και κράτησε μια εβδομάδα. Κατέθεσαν πολλοί μάρτυρες, κυρίως αστυνομικοί και η απόφαση εκδόθηκε στις **27** του μηνός.

Εγγραφε η "Ελευθερία" γύρω από τη δίκη:

" Η από της παρελθούσης Δευτέρας εκδικαζόμενη υπό του Κακουργιοδικείου Λευκωσίας υπόθεσις του εμπρησμού του Κυβερνείου Λευκωσίας υπόθεσις του εμπρησμού του Κυβερνείου εσυνεχίσθη καθ' όλην την εβδομάδα. Κατηγορούμενοι είναι:

1. Σάββας Χρ. Τενίζης.
2. Νικηφόρος Αργυρού.
3. Γιακουμής Αχιλλέως.
4. Γεώργιος Μ. Δημητριάδης.
6. Γεώργιος Χ. Καρακούσης.
7. Χρ. Χατζηγιάννης.
8. Κ. Σολωμού.

9. Κ. Νεοφύτου.

10.Καραμπέτ Ασσουριάν, και

11. Θεο, Ορφανίδης,

Ο πέμπτος Μ.Λ. Χατζηπαύλου, έχει απολυθή από της προανακρίσεως.

Μετά τας καταθέσεις των κ.κ. Ρ. Γκάννις, ιδιαιτ. γραμματέως του Κυβερνήτου και Α. Ράιτ, βοηθού Αποικ. γραμματέως την Τρίτην ηκούσθησαν έτεροι μάρτυρες κατηγορίας.

Ο αστυν. Οσμάν Νουρεττίν κατέθεσεν ότι ο 1ος κατηγορούμενος έθραυσε την θύραν της τραπεζαρίας του ΚυβερΝείο.

Ο Αστυνομικός Σεφκέτ Κιλανή κατέθεσεν ότι ο 3ος κατηγορούμενος έθεσε πυρ εις το Κυβερνείον.

Ο αστυν. Κωστής Γεωργίου κατέθεσεν ότι ο 2ος έθεσε πύρ εις τα αυτοκίνητα, ο 7ος έρριπτε λίθους και ο 1ος ήτο απλώς παρόν,.

Ο αστυν. Μεχμέτ Μουνίρ κατέθεσεν ότι ο 3ος έθεσε πυρ εις τα αυτοκίνητα και το Κυβερνείον,

Ο αστυν. Αντώνης Ιωσήφ Μακρή κατέθεσεν ότι ανεγνώρισε μεταξύ του πλήθους τους 1ον, 6ον και 7ον και ότι ο 11ος έρριπτε λίθους καθ' ην στιγμήν οι αστυνομικοί επρόκειτο να πυροβολήσουν.

Ο ιδιώτης Φοίβος Δ. Μαλλωτίδης κατέθεσεν ότι είδε τον 10ον να βοηθεί κάποιον ν' αναρριχθή επί του Κυβερνείου διά ν' αναρτήση Ελληνικήν σημαίαν, τους δε λοιπούς πλην του ενδεκάτου, να ρίπτουν λίθους.

Την Τετάρτη ηκούσθησαν οι υπόλοιποι πέντε μάρτυρες της κατηγορίας.

Ο Γ. Γεωργιάδης κατέθεσεν ότι ο 1ος, 2ος, 3ος, 6ος, 8ος και 9ος έρριπτον λίθους, οι 4ος και 10ος υπεβοήθουν εις τον εμπρησμόν των αυτοκινήτων, οι δε 2ος , 6ος και 10ος επίσης μετέδιδον πυρ εκ των αυτοκινήτων εις το κυβερνείον.

Ο Αντ. Α. Ζουρίδης κατέθεσεν ότι ο 1ος και ο 4ος ευρίσκοντο εις το κυβερνείον, ότι οι 6ος και 7ος έρριπτον λίθους και ότι ο τελευταίος ούτος μετέδιδε πυρ εις το Κυβερνείον.

Ο Αντ. Χριστοδούλου κατέθεσεν ότι είδεν απλώς τους 1ον και 11ον μεταξύ του πλήθους και ότι ο 4ος, 6ος, 7ος και 10ος έρριπτον λίθους,

Ο Μ. Χαραλάμπους κατέθεσεν ότι είδε τον 9ον εις το Κυβερνείον και ότι ο 6ος και 10ος έρριπτον λίθους και κατέθραυον τα αυτοκίνητα και ότι επί πλέον ο 10ος έρριψε καιόμενον μαξηλάρι αυτοκινήτου εις το Κυβερνείον.

Κατάθεσιν επίσης έδωκεν ο αστυνόμ, Τζεμάλ Χασάν, σωφέρ του αστυνόμου Λευκωσίας, σχετικως με την υπ' αυτού μεταφοράν αστυνομ. ενισχύσεων.

Μετά τας καταθέσεις ταύτας έκλεισε την 3 μ.μ. ώραν της Τετάρτης, η υπόθεσις διά το Στέμμα και ήρχισεν η υπεράσπισις των κατηγορουμένων.

Ο 1ος έδωκεν ένορκον κατάθεσιν, συνεχισθείσαν και την Πέμπτην και εκάλεσε πέντε μάρτυρας υπερασπίσεως.

Ο 2ος και 3ος δεν έδωκαν κατάθεσιν, ο δε 4ος μετά την ιδικήν του κατάθεσιν εκάλεσεν επτά μάρτυρας".

Οι καταδικασθέντες υπέβαλαν έφεση και το Ανώτατο μείωσε την ποινή του Σάββα Τενίζη σε εννεάμηνη και των Μανώλη Δημητριάδη και Κώστα Νεοφύτου από επταετή σε τριετή.

Βαριές ποινές επέβαλε στους έξι κατηγορουμένους για τον εμπρησμό της κατοικίας του διοικητή Λεμεσού και το Κακουργιοδικείο της πόλης που συνεδρίασε για μια εβδομάδα μέσα στο Μάρτη του ίδιου χρόνου.

Οι Αριστοφάνης Χρήστου Πουρής, Ισίδωρος Δημήτρη Σελλάς, Χρήστος Σάββα και Πέτρος Δημοσθένους καταδικάστηκαν σε δεκαετή φυλάκιση, ενώ ο Γεώργιος Λαζάρου καταδικάστηκε σε τριετή φυλάκιση για οχλαγωγία και ο Ιορδάνης Αναστασίου σε διετή φυλάκιση.

Οι καταδικασθέντες υπέβαλαν έφεση και το Ανώτατο Δικαστήριο μείωσε μόνο την ποινή του Γεωργίου Λαζάρου σε διετή από τριετή φυλάκιση.

Στα δικαστήρια σύρθηκαν επίσης και καθαρά

κομμουνιστές εναντίον των οποίων ο κυβερνήτης είχε κηρύξει άγριο πόλεμο.

Εικοσιέννας κομμουνιστές παρουσιάστηκαν το Γεννάριο του **1932** στο δικαστήριο γιατί είχαν πραγματοποιήσει στις **26** Οκτωβρίου παράνομη συνεδρία ή συνέλευση χωρίς άδεια του διοικητή Λευκωσίας.

Δεκατρείς από αυτούς καταδικάστηκαν σε ποινές φυλάκισης από δυο μέχρι πέντε μήνες.

Σε πεντάμηνη φυλάκιση καταδικάστηκαν οι Τεύκρος Ανθίας, από την Κοντέα και Ευστάθιος Ευναρής από την Τσάδα.

Σε δίμηνη φυλάκιση οι Συμεών Χαρή από το Καϊμακλί, Στέλιος Γεωργίου από το Μαραθόβουνο, Κυριάκος Τίγγιρος από τα Πυργά, Ηρόδοτος Ιωαννίδης από το Κτήμα, Κωστής Γεωργαλλή από τη Βατυλή, Νικόλας Σάββα από τη Βώνη, Ιωσήφ Χριστοδούλου από την Περιστερώνα, Γεώργιος Ηρακλή, από το Καϊμακλί, Κυριάκος Κακουλλίδης από την Ψημολόφου, Αριστόδημος Υποδηματοποιός και Κόδρος Χρήστου από τη Λευκωσία.